

ARALIK
2012
SAYI 17

Kadınlarla mor bülten

DANIŞMA MERKEZİ VE SİĞINAK İSTİYORUZ BM İÇİN KİHEP EN ETKİN PROGRAMLARDAN BİRİ
15 YILLIK KİHEP EĞİTİCİLERİNE ÖDÜL **HUKUK KÖŞESİ** KADINLAR VE ÖRGÜTLENME

KADININ İNSAN HAKLARI –
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Bu Sayı

Merhaba sevgili *Kadınlarla Mor Bülten* okurları,

Yılın son sayısı ile karşınızdayız. Yeni yıla yaklaşırken, bu sayıyla hepimize barışın, özgürlüğün ve elbette kadınların sesinin daha güçlü çıkacağı umut dolu bir yıl diliyoruz.

Bu sayıda yine yerel, ulusal ve uluslararası kadın hareketinden ve kadının insan hakları alanından çok sayıda haberi paylaştık sizlerle. Türkiye'deki kadın ve LGBT haklarının savunucusu iki kişiyle ilgili yazdık. Birisi Pınar Selek, diğeri Ali Erol. Selek'in davasında verilen skandal karara itiraz ederken, Ali'nin aldığı uluslararası saygın ödüle sevindik.

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) sevgili grup yönlendiricilerinden ve tabii katılımcılarından gelen haberler ve etkili yazılar yine sayfalarımızı doldurdu. Birleşmiş Milletler'in tüm dünyadan seçtiği örnek üç insan hakları eğitim programı arasında KİHEP'in bulunması bizi onurlandırdı, ayrıntıları ve filme nasıl ulaşabileceğinizi de yazdık.

Yakın zamanda imzalanan, ev işçilerinin haklarıyla ilgili uluslararası sözleşmeyi de atlamadık, yüz binlerce kadını ilgilendiren bu haberi *Dünyadan* bölümünde okuyabilirsiniz. Dünyadaki kürtaj düzenlemeleriyle ilgili haberler ve bilgi notları da yine bu bölümde. *Hukuk Köşesi*'nde ise evlilikte kendi soyadını kullanmayla ilgili yasal haklarını merak eden tüm kadınların ilgisini çekecek bir rehber yazıya yer verdik.

Eksiği yok, fazlası var...

İyi okumalar, iyi yıllar!

Fulya Ayata

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan **İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı**'na (Swedish International Development Cooperation Agency – SIDA) teşekkür ederiz. • **Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni Sahibi:** Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği • **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Zelal Bedriye Ayman • **Yayına Hazırlayan:** Deniz Kaynak, Fulya Ayata • **Katkıda Bulunanlar:** Derya Kaya, Ebru Batık, Karin Ronge, Sabâ Esin, Seval Yılmaz, Zelal B. Ayman • **Kapak Fotoğrafları:** Nasawiya (sol üst), Nilgün Kaya (sağ üst), Deniz Kaynak • **İletişim Adresi:** İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul - (212) 2510029 newways@wwhr.org • **Grafik Tasarım:** MYRA • **Baskı:** İmak Ofset Basım Yayın San. Ve Tic. Ltd. Şti. Atatürk Cad. Göl Sok. (İtfaiye karşısı) No : 1 Yenibosna Bahçelievler/İSTANBUL-TÜRKİYE

• *Mor Bülten*'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de ulaşabilirsiniz: www.kadinininsanhaklari.org

• *Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.*

İÇİNDEKİLER

2 BU SAYI

3 BİZDEN HABERLER

3 KİHEP Değerlendirme ve Koordinasyon Toplantısı

3 CSBR 5. Cinsellik Enstitüsü

4 KİHEP'TEN HABERLER

4 BM İçin KİHEP En Etkin Programlardan Biri

4 15 Yıllık KİHEP Eğiticilerine Ödül

5 Kadın Danışma Merkezi İstiyoruz!

5 Kadınlar ve Evlilik

6 "KİHEP'liyiz, Güçlüyüz" Projesine Ödül

6 KİHEP'li Genç Bir Gazeteciyle Tanışın

7 "Candan Sever Hürriyeti Her İnsan"

8 Adana KİHEP Çemberi

8 KADIN HAREKETİNDEN

8 Kıbrıs'ta Kadın Sığınmaevi İçin Dayanışma Konseri

9 Kadın İstihdamı Genelgesi Bilinmiyor

9 David Kato Ödülü Kaos GL'ye

9 Yasalar Alenen Çiğneniyor

10 KADINLAR VE ÖRGÜTLENME

10 Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği

12 DÜNYADAN

12 Ev İşçileri Sözleşmesi İmzalandı

12 Ücretsiz Doğum Kontrolü Kürtaj Oranını Düşürüyor

13 Kürtaj Yasağına Karşı Yürüdüler

13 Brezilya'da Kadınların Seçim Zaferi

14 HAKLARIMIZ, YASALAR, YARGI KARARLARI

14 Trans Kadınlar Koruma Tedbirinden Yararlanabilecek

14 MOR MİZAH

15 HUKUK KÖŞESİ

KİHEP Değerlendirme ve Koordinasyon Toplantısı

Türkiye çapında KİHEP Değerlendirme ve Koordinasyon Toplantısı, 5 yıl aradan sonra ilk kez geniş bir katılımıla 17-18 Kasım 2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Toplantıya Adana, Adıyaman, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Erzincan, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Karabük, Karaman, Kırıkkale, Manisa, Mersin, Muğla, Samsun, Sivas, Van ve Yozgat olmak üzere 25 farklı il ve Kıbrıs'tan toplam 50 KİHEP grup yönlendiricisi ve KSGM'de araştırmacı olarak görev yapan sevgili Füsun Alpay katıldı.

Toplantıda KİHEP grup yönlendiricilerimiz, 1998 yılından bu yana 52 ilde ve Kıbrıs'ta 10 binin üzerinde kadına ulaşan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) daha da etkin ve yaygın uygulanabilmesi için çok değerli görüş ve önerilerini paylaştılar. Ayrıca sosyal hizmet alanında yaşanan yapısal değişimlerin programa etkileri ve geçmişte SHÇEK ile imzalanmış olan protokolün Bakanlıktaki yeni yapılanmaya göre güncellenmesi tartışıldı; olası yeni işbirlikleriyle ilgili bilgilendirme yapıldı. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nden Zelal Ayman ve Ebru Batık, Dernekte son iki yılda yaşanan gelişmeler ve KİHEP uygulamalarıyla ilgili ayrıntılı sunumlar gerçekleştirdi; 2005-2011 yılları arasında kapsayan KİHEP Bağımsız Değerlendirme Araştırması'nın özet sonuçlarını paylaştı.

Dernek kurucularından Pınar İlkcaracan ise, Türkiye'de adı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) olarak geçen ve yıl sonuna kadar 14 ilde açılması öngörülen merkezlerin uluslararası alandaki örnekleriyle ilgili bilgilendirici bir sunum yaptı.

Toplantıda, 1998 yılı grup yönlendiricilerimizden sevgili Nilgün Gürel Honi ve Nigâr Etizer Karacık'a Dernek tarafından plaket verilerek, kadının insan hakları alanında 15 yıldır yürüttükleri hak mücadelesi için teşekkür edildi.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak toplantıya katılan tüm grup yönlendiricilerimize teşekkür ederiz. (Fotoğraf: Deniz Kaynak)

CSBR 5. Cinsellik Enstitüsü

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak kurucuları arasında olduğumuz Müslüman Toplumlarında Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR) tarafından her yıl farklı ülkelerde düzenlenen 5. Cinsellik Enstitüsü, 18-23 Eylül tarihlerinde Mısır'ın İskenderiye kentinde yapıldı. Müslüman toplumlarda cinsellik konulu ilk eğitim olan enstitüye Cezayir, Endonezya, Etiyopya, Filistin, Kırgızistan, Lübnan, Malezya, Mısır, Pakistan, Türkiye ve Ürdün'den cinsel haklar konusunda aktivizm ve savunuculuk yapan 16 kadın ve gençlik örgütü temsilcisi katıldı. Kurucu üyemiz Pınar İlkcaracan'ın eğitici olarak yer aldığı enstitüye, Türkiye'den bizimle birlikte Mor Çatı da katıldı. Enstitüde cinsel haklar, cinsel şiddet, İslam'ın kadına ve cinselliğe bakışı, sosyal medya üzerinden savunuculuk yöntemleri gibi farklı başlıklar altında oturumlar düzenlendi; Mısır'da süren devrim hakkında bilgi veren özel oturumlar yapıldı. Enstitüde

her ülke kendi deneyimlerini paylaşma fırsatı buldu. Katılımcı tüm ülkelerde muhafazakârlığın yükseliyor olması ve özellikle cinsel ve bedensel haklara yönelik tehditlerin ortaklaşması dikkat çekiciydi.

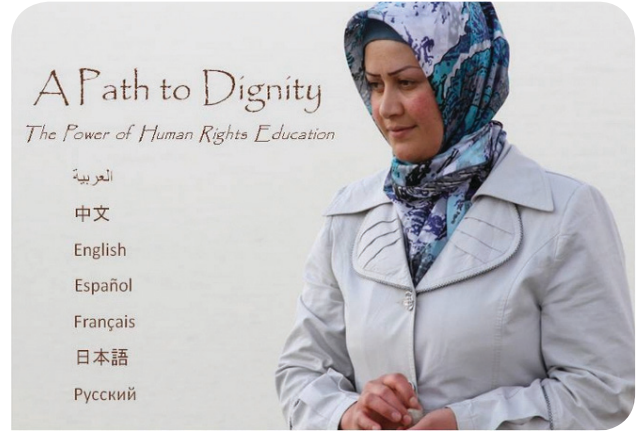
CSBR ile ilgili ayrıntılı bilgi için: <http://www.csbronline.org>
(Fotoğraf: Nasawiya)

BM İçin KİHEP En Etkin Programlardan Biri

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak işbirliği içinde olduğumuz İnsan Hakları Eğitimi Katılımcıları (HREA), Soka Gakkai Uluslararası (SGI) ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi (OHCHR), insan hakları eğitimlerini teşvik etmek için *Onurlu Bir Hayata Giden Yol: İnsan Hakları Eğitiminin Gücü (A Path to Dignity: The Power of Human Rights Education)* adlı bir film hazırladı. İnsan hakları eğitim programlarının katılımcılar ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini anlatan belgesel film için tüm dünyadan üç ülke ve üç program seçildi. Belgele konu olan programlardan biri de Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) oldu. Hindistan, Avustralya ve Türkiye’den örnek programları tanıtan filmin ilk gösterimi 19 Eylül’de Cenevre’de yapıldı. 12 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü için New York’taki BM Genel Kurulu’nda da gösterilecek olan film Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Japonca, Rusça ve İspanyolca olarak dünyanın çeşitli ülkelerinde gösterilmeye devam ediyor.

Belgeselin Türkiye bölümünde, Van’da KİHEP’e katılan Evrim Gül kendi hikâyesini bizlerle paylaşıyor. Evrim, ailesi tarafından kendisinden 15 yaş büyük biriyle

evlendiriliyor. Eşinin, hamileliği sırasında bile durmayan şiddeti nedeniyle boşanmaya karar vererek evden ayrılıyor ve Van Kadın Derneği’ne (VAKAD) başvuruyor. Evrim belgeselde, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı’na katıldıktan sonra ismini değiştirerek sıfırdan bir hayata başladığını anlatıyor.

Şimdilik filmin sadece KİHEP bölümü Türkçe, bu bölümü izlemek için: <http://path-to-dignity.org/english-turkey-film>

15 Yıllık KİHEP Eğiticilerine Ödül

17-18 Kasım tarihlerinde, İstanbul’da gerçekleştirdiğimiz KİHEP Değerlendirme ve Koordinasyon Toplantısı’nda, KİHEP’in saha uygulamalarında on beşinci yıllarını dolduran eğiticilerimiz sevgili Nilgün Gürel Honi ve Nigâr Etizer Karacık’a KİHEP’e katkılarından dolayı plaket verildi ve kısa bir ödül töreni düzenlendi.

15 yıl boyunca hayatlarındaki şiddeti durdurmaları, eğitim ve çalışma hayatına katılmaları için destekledikleri, haklarını savunabilmeleri için nasıl örgütlenebilecekleriyle ilgili yol gösterdikleri ve güç verdikleri yüzlerce kadın adına sevgili Nilgün ve Nigâr’a, *Kadınlarla Mor Bülten* aracılığıyla bir kez daha teşekkür ediyoruz.

KADININ İNSAN HAKLARI EĞİTİM PROGRAMI (KİHEP) NEDİR?

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), 1995 yılında Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) tarafından geliştirildi. 17 yıl içinde, Türkiye’nin 32 iline ve Kıbrıs’a ulaşan programa şimdiye kadar 10 binin üzerinde kadın katıldı. 16 hafta süren KİHEP, kadınların çok çeşitli alanlarda karşılaştıkları insan hakları ihlalleri konusunda toplumsal bilinci artırarak, kadınların bu sorunlar karşısında çözümler üretmelerine yönelik donanımı kazanmalarını sağlamayı, feminist bir bilinç oluşturmayı, kadınların Türkiye’de demokratikleşme sürecine özgür ve eşit bireyler olarak katılmalarını ve kendi bağımsız örgütlenmelerini yaratmalarını desteklemeyi amaçlıyor.

Sevgili Nigâr ve Nilgün, yıllarca toplum merkezlerinde yürüttükleri KİHEP grup çalışmalarıyla yüzlerce kadının hak bilinci edinmesini sağladı. (Fotoğraflar: Ebru Batık)

Kadın Danışma Merkezi İstiyoruz!

Nebahat Dinler

KİHEP Grup Yönlendiricisi - Balıkesir

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde, aralarında çok sayıda KİHEP'li kadının da bulunduğu Ayvalık Bağımsız Kadın İniyatifi ve KESK'li Kadınlar olarak, kadına yönelik şiddet konusuna dikkat çekmek için bir sokak sergisi açtık. Sergi için erkekler tarafından öldürülen beş kadını simgeleyen cansız mankenler hazırladık ve kadınların hikâyelerine yer verdik. Açtığımız standta Alo 183 Sosyal Hizmetler Şiddet Hattı ile aile içi şiddet acil yardım hattı telefon numaraları ve yeni yasayla ilgili bilgilendirici broşürler dağıtıldı.

35 milyon kadın olarak...

Yaptığımız açıklamayla taleplerimizi dile getirdik: "Biz kadınlar; kadınlara yönelik her tür şiddet, baskı ve ayrımcılığın önüne geçilmesini ve kadınların yaşam haklarının garanti altına alınmasını istiyoruz. Kadın-erkek eşitliğinin fiili olarak hayata geçirilmesini istiyoruz. Kadın bedenini kontrol altına alan bekâret kontrolü, kürtaj yasağı gibi uygulamaların sona erdirilmesini istiyoruz. Sendikalarında emek mücadelesi verirken tutuklanan KESK'li kadınlara özgürlük istiyoruz. Kadını eve kapatan esnek, güvencesiz, sigortasız çalışma koşullarına son verilmesini istiyoruz. Kadınlara yönelik erkek şiddetiyle mücadele için bütçe ayrılmasını istiyoruz.

Kadın sığınaklarının çoğaltılmasını istiyoruz. Ayvalık'ta bir kadın danışma merkezi açılmasını istiyoruz. Kadın cinayetlerini sona erdirmek için acil eylem planı istiyoruz. Haksız tahrik indirimlerine son verilmesini istiyoruz. Cinsel taciz ve tecavüz davalarında kadının beyanının esas alınmasını istiyoruz.

Biz bu ülkede yaşayan 35 milyon kadın, şiddetsiz, eşit, hak ettiğimiz gibi bir yaşam istiyoruz."

Ayvalık'taki kadın eyleminin haberini izlemek için:
<http://www.youtube.com/watch?v=gTjYmZ6nrM0> (Fotoğraf: Nilgün Kaya)

Sokak sergisinden bir kare. (Fotoğraf: Nilgün Kaya)

Kadınlar ve Evlilik

Melike Taş

KİHEP Katılımcısı- Van

Evlilik nedir sizce? Evlilik, yeni bir hayattır ve kişinin bu yeni hayattan beklediği güven, saygı, sadakat ve hoşgörüdür. Ancak günümüzde ülkemizin bazı kısımlarında evlilik bir kaçış, bir kurtuluş olarak görülmektedir. Bunun nedeni ise insanların yaşadıkları hayat!

Öncelikle, bazılarının 'silah zoru ile dayatılan evlendirme' olarak yorumlayıp yadırgadığı evliliklerin aslında bazıları tarafından tek çare olarak görüldüğünü bilmenizi isterim. Hayatları boyunca gerek anne-baba, gerek kardeş, gerekse çevre olsun her taraftan ezilen, hakları elinden alınan, saygı duyulmayan ve doğdukları günden itibaren 'bir gün evlenebileceksin' zihniyetiyle yetiştirilen insanların tek çaresi. Bu zihniyetle yetiştirilen insan hiçbir zaman içinde bulunduğu toplumu benimseyemeyecek ve kendini evlenene kadar bir birey olarak göremeyecektir. Bundan dolayı çareyi evlilikte arayacak ve kendini buna zorunlu hissedecek.

Bu tür evlilikler sağlıklı olmadığı gibi bu evlilikten doğan bireyler de sağlıklı olmayacaktır. Bu ve buna benzer yanlış evliliklerin olmaması için kadınlar olarak haklarımızı öğrenmeli ve öğretmeliyiz. Bunun için kuruluşlar vardır. Özellikle KİHEP bu konuda bütün kadınlara destek olmaktadır. Bana ve benim gibi birçok kadına haklarımızı öğrettiği ve bizi savunduğu için teşekkür ediyorum. Yaşadıklarımızı sineye çekmeyip haklarımızı ve özgürlüğümüzü hep birlikte savunalım istiyorum. Unutmayın ki KİHEP ve bütün kadınlar yanımızda...

“KİHEP’liyiz, Güçlüyüz” Projesine Ödül

Nihal Bulmamış

Türk Kadınlar Birliği (TKB) Bayraklı Şubesi Başkanı
KİHEP Katılımcısı - İzmir

KİHEP ile kadınlara dokunduk, dokunmaya devam edeceğiz. Türk Kadınlar Birliği Bayraklı Şubesi olarak, kadınlara beraber olurken KİHEP’e süreklilik kazandırma düşüncemiz sürüyordu. Şubemiz kadın hareketinde çeşitli kurumlarla işbirliği içerisinde çalışmalarında bulunurken teşvik de gördü.

İzmir’de faaliyet gösteren 300’e yakın dernek, vakıf, sivil toplum kuruluşu ve platformun biraraya gelmesi ile oluşan, derneğimizin de içinde yer aldığı Tülay Aktaş İzmir Gönüllü Kuruluşlar Güçbirliği’nin 16. Karşılıksız Hizmet Ödülleri sahiplerini buldu. Her yıl düzenlenen anma ve ödül töreni, bu yıl bir ilki daha başlattı. İzmir Devlet Opera

ve Balesi’nin başarılı sanat kadını Aytül Büyüksaraç’a “Başarılı Kadın Sanatçı Ödülü” verildi. Törende bizleri küçük bir konserle onurlandıran sanatçımız STK’ların önemini vurguladı. Sonrasında proje ödülleri takdim edildi.

Derneğimiz “KİHEP’liyiz, Güçlüyüz” projesi ile ödüle lâyık görüldü. Bu ödül sorumluluklarımızı bir kez daha hatırlatırken, orada hazır bulunan tüm arkadaşlarımızın motivasyonunu da tazeledi. Haklarımızı kazanırken bir de bu şekilde onurlandırılmak bilmem nasıl ifade edilir?

KİHEP İLE GÜÇLENDİK

Son zamanlarda zor bir dönemden geçiyorken, törene koltuk değneğimle katılmışken, ödülü duyunca arkadaşım-la adeta sahneye ışınlandık. Etrafımda KİHEP’li kadınlar...

Ayağımın sıkıntısı unutuldu. Çok güzel bir birlikle güzel bir iş yapmanın sevinci, sıkıntıları siliverdi. Yeni dönemde, yeni KİHEP çalışmalarıyla yeni dostlara kavuşmak arzumuz. Şimdi bir tek şeye ihtiyacımız var, o da daha çok çalışmak...

Ayağı kırılmasına rağmen KİHEP çalışanlarına koşmaya devam eden sevgili Nihal’e, tüm KİHEP’liler adına “geçmiş olsun” diyoruz ve İzmir’deki KİHEP’li kadınları tebrik ediyoruz. (Fotoğraf: DevAjans)

KİHEP’li Genç Bir Gazeteciyle Tanışın

Ayla Erdoğan

KİHEP Grup Yönlendiricisi - İzmir

Bu genç kadın yazarla İzmir’in Karabağlar Belediyesi Kadın Meclisi ile ortak yaptığımız KİHEP çalışmasının tanıtım toplantısında tanıştık. Grubun içerisinde olmasını çok istediğim için onu da KİHEP grubumuza dahil ettik. Ve grubumuz devam ederken ilk romanı *Bavul* kitapçılarda yerini aldı. Grup boyunca katılımları ve deneyimlerinden çok şey öğrendik. Nuray, temmuz ayından itibaren HaberTürk gazetesinde haftada iki gün yazmaya başladı ve “Kadınlara ilgili paylaşmak istediğiniz her türlü haber için ben buradayım” dedi. 1 Kasım tarihinde KİHEP’i anlatan ve tüm kadınları KİHEP’e katılmaya davet eden *KİHEP İsmi Hiç Duydunuz mu?* başlıklı bir yazısının yayımlandığını sizlerle paylaşmak istedim. Bu genç arkadaşımı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Nuray Kaya:
“KİHEP, kadınların kendi güçlerini fark etmeleri, insan olduklarını hatırlamaları için önemli bir eğitim gerçektir. Örgütlü kadın modeli yaratma noktasında KİHEP’in önemsenmesi gerektiğini düşünüyorum.”

**HABER
TÜRK**
GÜCÜ ÖZGÜRLÜĞÜNE

EKONOMİ SPOR MAGAZİN GÜNDEM DÜNYA MEDYA POLEMİK KÜLTÜR-SANAT YA

Nuray Kaya

KİHEP ismini hiç duydunuz mu?

01 Kasım 2012 Perşembe, 12:50:22

KİHEP, Kadının İnsan Hakları Eğitimi Programı’nın İsa adı. 1993 yılında İstanbul’da kurulan Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği’nin gönüllüleri. 1995’te projesi hayata geçirildi. 1998’de İsa Sosyal Hizmetler Çocuk Erişime Kurumu ile imzalanan bir protokolle önce kuruma daha sonra İsa belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarının da projeye dahil olması çığ gibi büyüyen bir eğitim programı.

16 haftalık eğitimin içinde neler yok neler. Kadının anayasal hakları, iletişim, aile içi şiddet, ekonomik haklar, çocuk eğitimi ve çocuk hakları, kadın ve cinsellik, kadın ve siyaset, feminizm nedir ve nedenleri, dünyadaki ve ülkemizdeki kadın hareketleri belli başlı konu başlıklarından bazıları...

Eğitimler tamamen gönüllü kadınlar tarafından ve ücretsiz veriliyor. Kadınlar, kadınları eğitiyor.

‘BİREY’ OLABİLMEK ÖNEMLİ

Türkiye genelinde 167; İzmir’de 8 gönüllü kadın, hemcinslerine bir birey oldukları bilincini aşılamaya çalışıyor. Şiddeti gören değil şiddeti uygulayanların acizliğini dikkat çekiliyor eğitim boyunca. Şiddet karşısında susmanın, daha derin acıların habercisi olduğu üstüne basa basa vurgulanıyor.

Bilmediğimiz, hatta daha da önemlisi doğru bildiğimiz nice yanlışla yüzleşmekte cabası...

Su an Türkiye genelinde 52 ilde 9 bin 600 kadın; İzmir’de ise 35 ayrı grupta 600 kadın KİHEP’i tamamlamış durumda.

“Ev hanımı” değil “Evde ücretsiz çalışan kadını” diyebilmenin farkındalığına varmak, çok önemli.

KİHEP, kadınların kendi güçlerini fark etmeleri, insan olduklarını hatırlamaları için önemli bir eğitim gerçektir.

Örgütlü kadın modeli yaratma noktasında KİHEP’in önemsenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Eğitime katılanlardan biri olarak bu eğitimi almamız siz kadınlardan özellikle rica ediyorum. Lütfen bir arayın. Yaşadığınız yerlerdeki kent konseyi kadın meclisleri, il ve ilçe belediyeleri, kadın dernekleriyle iletişime geçip bu eğitimi mutlaka alın. Ve lütfen herkes gibi özel ve değerli olduğunuz farkına varın ki, bir cinayete kurban gitmeyin.

Yazıyı okumak için:

<http://www.haberturk.com/yazarlar/nuray-kaya/790224-kihep-ismini-hic-duydunuz-mu>

“Candan Sever Hürriyeti Her İnsan”

Fatma

KİHEP Katılımcısı – Denizli

KİHEP sayesinde kökünden bitmiş olan özgüvenimi kazandım. Aile baskısı çok fazlaydı, suçum dünyaya kız gelmekti. Ortaokulda iki dersten kaldım. Aşağılanarak ev hapsine sokuldum. Üzerimde aşırı baskı vardı. Burası kendi memleketim mi başka memleket mi anlamak zordu. Dedelerimiz, ninelerimiz özgürce yaşamamız için canlarını verdiler, ama erkek egemenliği özgürlüğümüzü elimizden almıştı.

Dört kızın içinde bir erkek olan kardeşim şımartıldığı için beni her gün dövüyordu. Dayığı ben evleninceye kadar devam etti. Dört duvar arasında sürekli halı dokuyordum. Canım çok sıkılırdı, insan görmek isterdim. Kendimi iyi hissetmek için tavuklarımızı, ineğimizi severdim. Komşumuzun kedisinin evimize gelmesini dört gözle beklerdim. İçimdeki sevgi çok büyüktü, beni hayata bağlayan bu oldu.

Evimizde televizyon falan yoktu. Babama göre kızları yoldan çıkarırmış. Babam ailenin iyi gardiyanıydı. Evimizin önünde dükkânı vardı, arada eve girip çıkardı. Babamdan çok korktuğumuz için saklanırdık. Kardeşlerim okula gittikleri için daha rahattı, bense sürekli böyle yaşamaya mecburdum.

Arada bir hayal kurardım. Evlenince hayatım iyi olur, herkes babam gibi olmaz diye düşünürdüm. Ne yazık ki vicdansız babam alkolik bir adama verdi. Evdeki herkes düşman gibi davranıyordu, hepsi kusurumun peşindeydi. Yağmurdan kaçarken doluya yakalanmışım.

Hemen hamile kaldım. Ama karnımı doyuramazdım, hep aç kalırdım. Açlık çekmek çok zordu. Bebeğim dünyaya geldiğinde çok zavıftı. Karnım doymadığı için sütüm yetmiyordu. “Açım” dersem, “Çok büyük boğazlısın” deyip kızarlar diye sesimi çıkaramazdım. Oğlum da doymadığından hep ağlardı.

Kayınpederimin çiftliğinde çalışırdık. Babası parayı eşime verirdi. O da evin mutfak ihtiyacıyla, benim ihtiyaçlarımla hiç ilgilenmezdi. Haftada bir gün babamın evine gitme iznim vardı. Annem karnımı iyice doyurur, bulgur, yoğurt verirdi.

Erkekler “Ben evin reisiyim” diye kırıp dökerek kendi gücünü göstermeye çalışıyor. Kadınlarsa zorluklar karşısında geleceği düşünüyor, öncelikle çocuklarının geleceğini.

Ben de çocuklar da eşimden korkardık. Kızdırmamak için elimden geleni yapardım, ama çabalarım boşa giderdi. O yine bildiğini yapardı. Oğlumu çok dövüyordu,

karşı çıkınca beni de döverdi. İçim hâlâ acıyor. Oysa zeki, cıvıl cıvıl bir çocuktur. Resim yeteneği fazlaydı. Ama izin vermezdi yapmasına. Çocuklarım okul tatil olunca, “Arkadaşlarımız sevinirken biz üzülüyoruz anne. Evde hiç huzur yok” derlerdi. Canım çocuklarım... Çocukluklarını hiç yaşayamadılar.

Sağlıklı nesiller için evlilikle ilgili bilgilerin okullarda anlatılması gerekli. Sadece bilgi insan etmiyor. Kişilik geliştirecek dersler de olursa çok iyi olur diye düşünüyorum.

Bütün bunları ben niye yaşadım? Çocuklarımla, benim suçum neydi? Ben sadece bir örneğim. Yüzlerce, binlerce çocuklar, anneler ağlıyor. Bir millet olarak koyun gibi sessiz kaldık. Yazıklar olsun!

Hiç unutmuyorum ilkokulda bir şiir okumuştum:

*“Eli, dili bağlanırsa bir insanın,
Nasıl denir o insana hür insan,
Candan sever hürriyeti her insan.”*

Bu şiir beni çok etkilemişti elim, dilim bağlı diye.

KİHEP’te öğrendiklerim sayesinde tekrar dünyaya gelsem bu yaşadıklarına başkaldırırdım. Önce bizim dünyaya gelişimizde hiç katkısı yokmuş gibi davranan, sanki biz evine sokaktan gelmişiz gibi aşağılayıcı gözlerle bakan babama. Evlendiğim adamın bana uyguladığı ilk şiddet başıma yemek dökmesiydi. KİHEP’te kazandığım gücüm olsaydı evimizin karşısındaki jandarmaya giderdim. Beni hiç kimsenin ezmeye hakkı yok diye başkaldırırdım.

Çocukluğum ve gençliğim, hayatımın en güzel yılları yaşanmadan eriyip gitti. Önceden çocukluğumda hiç değer görmediğimden, “Çirkinim, kızım. O yüzden bunları yaşıyorum” diye düşünürdüm. Oysa öyle değilim. Sürekli gülüşümle pozitif olan bir yapım var. İnsanları incitmekten kaçınıyorum. Sadece insanları değil bütün canlıları. Geri kalan ömrümü iyi geçirebilmek için bütün gayretimle uğraşacağım.

KİHEP’te saatler çabuk geçirdi. Severek gittiğim, çok tat aldığım bir eğitimdi. İnsan özgüvenini kazanınca yarınlara daha güvenle bakıyor. Bu eğitim arttıkça annelerin ve çocukların ağlamayacağına inanıyorum. Emeği geçen sevgili Ayşegül Aksoy’a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Adana'da KİHEP Çemberi

Münire Dağ

Adana Kadın Danışma ve Sığınma Evi Derneği (AKDAM) Başkanı
KİHEP Katılımcısı – Adana

Nasıl anlatacağımı bilemiyorum, çünkü sevgili grup yönlendiricimiz Ayşe Küçet'i anlatmaya benim hafızamdaki kelimeler az gelir. Onun benim içimde ayrı bir yeri var, hani insanın kalbinin derinliklerinde bir köşesi olur oraya herkes giremez öyle. İşte, sevgili Ayşe kendi kendine o köşeye girince konu da kadının insan hakları olunca, ben o kadar sahiplendim ki KİHEP'i sanki ben gitmezsem o gün çalışma olmayacak. Geçirdiğimiz dört ay içinde bir gün bile gitmezlik yapmadım, gecikmedim.

14 yıldır kadına yönelik şiddet alanında çalışan

bir kadın olarak KİHEP'e geldiğim ilk gün hayalimde. Yaptığımız alıstırmada bir çember oluşturmuştuk. Ben kendimi bazı arkadaşlarla birlikte çemberin merkezine koymuştum, öbür arkadaşlar da merkeze çeşitli uzaklıklarda hatta bazıları çemberin dışında durmuşlardı. Ama eğitim bittiğinde sanki bütün arkadaşlar merkezin etrafında el ele idik. KİHEP'te mi sihir vardı yoksa Ayşe'de mi ya da birbirimizden mi güç aldık, bilemiyorum.

Adana'daki KİHEP grubu, Adana Kadın Danışma ve Sığınma Evi Derneği'nde (AKDAM) ve Türk Kadınlar Birliği'nde (TKB) örgütlü kadınların da katılımıyla gerçekleşti. (Fotoğrafı gönderen: Ayşe Küçet Küpeli)

Kıbrıs'ta Kadın Sığınmaevi İçin Dayanışma Konseri

Geçen yıl Kıbrıs'ta, Feminist Atölye (FEMA) tarafından düzenlenen imza kampanyası sonucunda, Avrupa Konseyi'nin *Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Sözleşmesi* kabul edildi. Sözleşmeyi imzalayan devletlerin sığınmaevi açma yükümlülüğü var. Ancak FEMA, 25 Kasım'da yaptığı açıklamada, KKTC devletinin sığınmaevi açma yükümlülüğünü ve şiddete maruz kalan kadın ve çocukların ihtiyaç duyduğu bir dizi önlem ve uygulamayı yerine getirmediğini dile getirdi. Çalışma Bakanlığı bünyesinde kurulan Kadın Çalışmaları Dairesi'nin göstermelik bir kurum olarak kaldığı aktarıldı. FEMA gerçekleştirdiği açıklamada, Sosyal Riskleri Önleme Vakfı (SRÖV) tarafından gönüllü çabalarla yürütülen

Taraf Devletler, mağdurlara, özellikle de kadınlara ve çocuklarına güvenli konaklama sağlayan ve inisiyatif kullanarak mağdurlara ulaşan, yeterli sayıda, uygun ve kolayca ulaşılabilir sığınmağın hazırlanmasını sağlamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirleri alır. (23. Madde)

Sözleşme, Türkiye tarafından da imzalandığı için Türkiye Hükümetinin de sığınmaevleri açma yükümlülüğü bulunuyor.

sığınmaevine ilgili bakanlık, daire ve kurumlar tarafından hiçbir destek verilmemesini eleştirdi.

Feminist Atölye, sığınmaevine destek amacıyla bir süredir çeşitli faaliyetler yürütüyor. Bu çabaların bir parçası olarak 30 Kasım'da bir dayanışma konseri düzenledi.

Grup Baria'nın sahne aldığı konser öncesinde, *Kıbrıs'ta Kadına Yönelik Şiddet ve Sığınma Evi* başlıklı bir bilgilendirme ve kadına yönelik şiddetle ilgili kısa film gösterimi yapıldı. (Fotoğraf: FEMA)

Kadın İstihdamı Genelgesi Bilinmiyor

Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi (KEİG) Platformu, 2010 yılında yayımlanan *Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması Genelgesi*'nin uygulanıp uygulanmadığını araştırdı. Araştırma için 12 ilde emek ve istihdamla ilgili çalışan kamu ve sivil toplum kurumları ile yaklaşık 120 görüşme gerçekleştirildi. Araştırmanın temel tespitine göre genelge pek çok kurumda, pek çok yetkili tarafından bilinmiyor. Kadınların istihdamına özel önem ve öncelik verilmesi durumu genel olarak yetkililerin kişisel inisiyatifi üzerinden yürüyor.

KEİG hazırladığı raporda önerilerine de yer verdi, önerilerden bazıları:

- Kadın istihdamı alanındaki mevcut sorunların giderilmesine yönelik çalışan *Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulu*'nun daha kurumsal bir yapıya dönüştürülmesi gerekiyor.
- Kadınlar için düzenlenen mesleki eğitimlerin kadın işi-erkek işi ayrımını aşındıracak bir perspektifle düzenlenmesi gerekiyor. Kamu ve diğer kurumların hizmet içi eğitimlerine cinsiyet eşitliği perspektifini yerleştirmeleri önem taşıyor.
- Kadın istihdamının önündeki en önemli engellerden biri olan ve kadına yüklenen bakım hizmetlerinin kamusallaşması için gerekli düzenlemeler yapılmalı. Bu kapsamda merkezi ve yerel yönetimlere bağlı, kreş ve gündüz bakım evleri ile hasta, yaşlı ve engelli bakım birimlerinin sayısının artırılması gerekiyor. Bu destekten bir "sosyal hak" olarak tüm kadınlar ve erkekler eşit olarak yararlanmalı.
- İl bazında valinin, yerel yönetimlerin ve ilgili tüm tarafların katıldığı, özerk bir bütçesi ve yaptırım gücü olan bağımsız statüde "kadın-erkek eşitliği komisyonları" oluşturulmalı. Bu komisyonlara resmi statüsüne bakılmaksızın tüm kadın örgütleri ve gruplarının katılımı sağlanmalı.

KEİG hakkında ayrıntılı bilgi için:

<http://www.keig.org>

Raporun tamamını okumak için:

<http://www.keig.org/content/ara%C5%9Ft%C4%B1rmalar/genelge.keig.ara.rapor.kas%C4%B1m.2012.pdf>

Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması Genelgesi'ne ulaşmak için:

<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100525.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100525.htm>

David Kato Ödülü Kaos GL'ye

Yaklaşık iki yıl önce öldürülen LGBT hakları aktivisti Ugandalı David Kato'nun anısına verilen *David Kato Görüş ve Söz Ödülü*'ne, bu yıl Kaos GL'nin kurucularından Ali Erol değer bulundu. Kato'nun yaşamı boyunca yürüttüğü çalışmalardan esinlenilerek verilen ödül, lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüellerin haklarını savunan bireylere veriliyor. Yirmi yılı aşkın zamandır LGBT hareketine emek veren ve hareketin gelişmesine öncülük eden Ali Erol'u tebrik ediyoruz.

Yasalar Alenen Çiğneniyor

Sosyolog-yazar feminist Pınar Selek'in tam üç kez beraat ettiği Mısır Çarşısı davası ile ilgili son duruşma skandal bir karara sahne oldu. 22 Kasım'da mahkeme, Pınar Selek hakkındaki nihai beraat kararını yetkisi olmadığı halde geri aldı. Bu sadece Türkiye hukuk tarihinde değil, dünya hukuk tarihinde de eşi benzeri görülmemiş bir karar. Gerek avukatları gerek duruşmayı izleyen kalabalık izleyici kitlesini şoka sokan bu karar, açıkça ve alenen yasaların çiğnenmesi anlamına geliyor. Adaletin yerini bulması için, mahkemenin önceden verdiği beraat hükmünü bozma kararını geri almasını ve Pınar Selek'in bir an önce beraat etmesini sağlayacak adımların atılmasını talep ediyoruz.

(Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin konu hakkındaki basın açıklamasından alınmıştır.)

Ulusal ve uluslararası kadın ve insan hakları örgütleri bu yargı skandalının son bulması için mücadele ediyor.

Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği

Uçan Süpürge, demokrasi ve sivil toplumun gelişmesi için çalışmak üzere, 1996 yılında Ankara'da kurulan bir kadın örgütüdür. Derneğin kuruluş amacı, kadın kuruluşları ve kadın hareketine duyarlı kişiler arasında iletişim, işbirliği ve dayanışmayı artırmak için ulusal ve uluslararası bir iletişim ağı oluşturmaktır.

Uçan Süpürge, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına, kadınların güçlenmesine ve eşitsizlikten kaynaklı sorunların çözümüne katkıda bulunmayı amaçlıyor. Temel hedefleri arasında, kadın hareketinin gelişimine katkıda bulunmak için iletişim ve yeni işbirliği olanaklarını geliştirmek ve kadın örgütleri arasında ortak hareket alanları oluşturmak bulunuyor.

CEDAW GÖLGE RAPOR

Türkiye'nin 1985 yılında imzaladığı CEDAW, kadın-erkek eşitliğinin izlenmesi konusunda en önemli uluslararası mekanizmadır. Bu nedenle, Türkiye'nin CEDAW çerçevesinde, kadınlara karşı ayrımcılığın ortadan kaldırılması için atması gereken somut adımları ne derece yerine getirdiğinin değerlendirilmesi ve raporlanması son derece önemlidir. Uçan Süpürge kendisi gibi kadın örgütlerinin hazırladığı CEDAW Gölge Rapor süreçlerinde, sekreteryasını üstlendiği CEDAW Sivil Toplum Forumu'nun yürüttüğü çalışmalarla, düzenlediği atölyelerle/toplantılarla ve yayınlarıyla aktif olarak yer aldı.

Son olarak, iki yıl süren bir çalışma ile TCK Kadın Platformu ve CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu üyesi 20 kadın sivil toplum örgütü, ülke çapında örgütlü 6 etkin kadın platformu ve 135 yerel ve merkezi bağımsız kadın örgütünün desteğiyle bir CEDAW Gölge Rapor hazırlandı. Hazırlanan rapor 2010 yılında CEDAW Komitesi'ne sunuldu ve Türkiye'de kadın erkek eşitliğini sağlamak için

kadınların talepleri dile getirildi.

KADIN HABER SİTESİ

Uçan Süpürge'nin 2002'den beri www.ucansupurge.org adresinden ulaşılabilen internet sitesi, toplumsal cinsiyete duyarlı habercilik yapan, Türkiye ve dünyadan kadın haberleri, yazı ve röportajlara yer veren bir platform.

YEREL KADIN MUHABİRLER AĞI

Uçan Süpürge, 2003 yılında yereldeki kadın haberlerinin gündeme taşınması, kadınların kendi haberlerini yaparak taleplerini ve önceliklerini görünür kılmaya amacıyla bir kadın haber ağı kurdu. Medyada kadınların yanlış ve eksik temsiline itiraz olarak başlayan bu haber ağıyla, kadın muhabirler illerindeki ve bölgelerindeki kadınların seslerini duyuruyor. Dernek eğitim durumu, yaş, meslek, tecrübe ayrımı yapmadan tüm kadınları yerel muhabir olmaya davet ediyor. Etrafınızda olup biten kadın haberlerini paylaşmak ve gönüllü muhabir olmak istiyorsanız internet sitesinden başvurabilirsiniz.

Uçan Süpürge bu yıl, bu ağa başvuran muhabir adayları için bir uzaktan öğretim programı başlattı. İnternet üzerinden sekiz hafta süren bu eğitime katılmak isteyen kadınlar ucanhaber@ucansupurge.org adresine başvurularını gönderebilir.

ÇOCUK GELİNLERE HAYIR PLATFORMU

Uzun yıllardır çocuk evlilikleri hakkında Türkiye'nin tamamında çalışmalar yürüten tek kadın örgütü olan Uçan Süpürge, son yıllarda bu konuda birçok yayın çıkardı, belgesel ve kısa filmler yaptı. Dernek, bu yıkıcı geleneği tüm yönleriyle gündeme taşımaya çalışıyor ve tüm toplum kesimlerin bu sorunun çözümünde rol alması gerektiğine vurgu yapıyor.

Uçan Süpürge'nin öncülüğünde geçtiğimiz Ekim ayında, 12 kentten 54 sivil toplum örgütü ve üniversite birimi biraraya gelerek Çocuk Gelinlere Hayır Platformu'nu kurdu. Platformda kadın, çocuk, gençlik ve engelli dernekleri ile üniversitelerin kadın çalışmaları merkezleri temsil ediliyor.

Türkiye'de her üç kadından biri 18 yaşın altında evlendiriliyor. Platform, 18 yaşın altındaki her bireyin çocuk olduğunu vurgulayarak, çocukların evlendirilmesinin insan hakları ihlali, cinsiyet temelli şiddetin bir türü, ticari cinsel sömürü, duygusal ihmal, istismar ve köleliğin günümüzdeki biçimi olduğuna dikkat çekiyor.

Uçan Süpürge, bu alandaki çalışmalarıyla Gelin Değil Kız Çocuğu (Girls Not Brides) ve ECPAT International gibi uluslararası ağlara da üye.

TÜRKİYE'NİN İLK **KADIN FİLMLERİ FESTİVALİ**

Türkiye'nin ilk kadın filmleri festivali olan Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, sinemada kadın emeğinin görünür kılınmasını amaçlıyor. Önümüzdeki yıl on altıncı yılını kutlayacak olan festival, dünyanın dört bir köşesinden kadın yönetmenlerin filmlerini 9-16 Mayıs tarihleri arasında seyirciyle buluşturuyor. Festivale filminizle başvurmak ya da festivalde gönüllü olarak görev almak isterseniz ayrıntılı bilgi için festivalin internet sitesine bakabilirsiniz: <http://festival.ucansupurge.org>

ULAŞMAK İÇİN

Büyükelçi Sokağı No: 20/ 4
Kavaklıdere - Ankara

Telefon: 0 (312) 427 00 20

Faks: 0 (312) 466 55 61

info@ucansupurge.org

<http://ucansupurge.org>

BAĞIŞTA BULUNMAK İÇİN

Denizbank Tunalı Hilmi Şubesi
IBAN: TR07 0013 4000 0060 9747 7000 04

Önemli not:

Bağış yaparken adres belirtmeniz gerekiyor. Bağış makbuzunuz takip eden ay içinde size ulaştırılıyor. Destekçiler internet sitesi aracılığı ile duyuruluyor. Adnızın duyurulmasını istemiyorsanız bunu bildirmeniz gerekiyor.

Eski festivallerin afişlerinden...

www.ucansupurge.org

destekçileri: MYRA hazırlar: Uğurhan Betin ve Çağrı Yılmaz

Ev İşçileri Sözleşmesi İmzalandı

Ev işçilerinin iş yasası kapsamına alınması ve haklarının tanınması hakkındaki ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) sözleşmesi imzalandı.

Eviçi hizmetlerde çalışanların, iş yasası kapsamına alınmasını ve haklarının tanınmasını getiren sözleşmenin yürürlü-

ğe girmesi için üye ülkelerden en az birinin, ILO'nun bu konudaki sözleşmesini imzalaması gerekiyordu. Uruguay ve Filipinler hükümetlerinin sözleşmeyi imzalamasıyla "ev işçilerine insanca iş" sözleşmesi yürürlüğe girmiş oldu. Sözleşme bundan sonra, bütün dünyada ev işçilerinin çalışma koşullarına ve haklarına yönelik oluşturulacak politikalar için başvuru noktası olacak.

Sözleşme, şu anda sayıları tüm dünyada yaklaşık 100 milyonu bulan ev işçilerin çalışma ve yaşama koşullarını korumayı ve geliştirmeyi hedefliyor.

Türkiye'de de yüz binlerce kadın ev işçisi olarak güvencesiz ve kötü koşullarda çalıştırılıyor. Ayrıca, son yıllarda artan oranda Gürcistan, Moldova ve Romanya gibi ülkelerden ev içi hizmetlerde çalışmak üzere kadın göçmenler Türkiye'ye geliyor. Bu sözleşmenin Türkiye tarafından onaylanması ve yasaların bu konuda yeniden düzenlenmesiyle hiçbir güvencesi olmadan çalışan yüz binlerce kadının hakları güvence altına alınabilecek. Kadın örgütleri ve sendikalar, Türkiye'nin de sözleşmeyi imzalaması için savunuculuk çalışmaları ve kampanya faaliyeti yürütüyor.

(Kaynak: Ağustos 2012, ILO Türkiye Ofisi)

Ücretsiz Doğum Kontrolü Kürtaj Oranını Düşürüyor

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yapılan araştırma, ücretsiz doğum kontrol yöntemi sağlayan projenin erken yaşta hamilelik ve kürtaj oranını düşürdüğünü kanıtladı.

2007-2011 yıllarını kapsayan "Doğum kontrolü seçimi projesi" kapsamında 9 bin 256 yoksul ve sigortasız kadına ulaşıldı. Kadınların kendi istekleri doğrultusunda seçtikleri doğum kontrol yöntemleri ücretsiz olarak sağlandı ve seçtikleri doğum kontrol yöntemiyle ilgili bilgiler verildi. Projeye istenmeyen gebelik riski taşıyan ve yeni bir doğum kontrol yöntemine başlamak isteyen 14-45 yaş aralığındaki kadınlar katıldı.

Yapılan çalışmada, ödeme zorluğu yaşamadıklarında kadınların en etkili doğum kontrol yöntemlerini kullandığı ve bu kadınların çok daha az oranda istenmeyen gebeliklerle karşılaştığı belirtildi. ABD genelinde kürtaj oranı binde 20 iken, proje kapsamında görülen kürtaj oranı binde 4,4-7,5 aralığında. Uygulamanın erken yaşta hamilelikler üzerindeki etkisi de çarpıcı: Ülke genelinde binde 34,3'ü oluşturan erken yaşta hamilelikler, araştırma bölgesinde binde 6,3'e düştü.

ABD'de her yıl 3 milyondan fazla istenmeyen gebelik gerçekleşiyor. Bu gebeliklerin yarısı doğum kontrol yöntemlerinin kullanılmaması nedeniyle gerçekleşirken, diğer yarısı ise bu yöntemlerin yanlış veya düzensiz kullanılması nedeniyle gerçekleşiyor. İstenmeyen gebeliklerin yüzde 43'ü kürtajla sonlanıyor.

Araştırma aynı zamanda, düşük gelirli kadınların istenmeyen gebeliklerle karşılaşma oranlarının yüksek gelirli olanlardan daha fazla olduğunu gösteriyor. Düşük gelirli kadınların aile planlaması yöntemlerine ulaşması daha zor. Bu nedenle, ücretsiz hizmet büyük önem kazanıyor. Elbette doğum kontrol sorumluluğunun temel olarak kadınlara yüklenmesi de erkek egemen yaklaşımın sonucu. Erkekler de kadınlar kadar bu sorumluluğu taşımaları ve gerekli önlemleri almalıdır.

(Kaynak: Ekim 2012, BIANET'in *CommonDreams*, *News-Wise* ve *The Salt Lake Tribune* internet sitelerinden derlediği haberi)

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Nedir?

ILO, 1919 yılında kurulan insan haklarının, sosyal adaletin ve çalışma haklarının iyileştirilmesi için çalışan bir Birleşmiş Milletler kurumudur. ILO sözleşmeler ve tavsiye kararları yoluyla, çalışma hayatına ilişkin temel haklar, örgütlenme özgürlüğü, toplu pazarlık, zorla çalıştırmanın engellenmesi, fırsat ve muamele eşitliği gibi çalışmaya ilişkin tüm konuları düzenleyici, uluslararası çalışma standartları oluşturur. ILO üyesi devletler, bu sözleşmelere ve tavsiye kararlarına uygun hareket etmek ve gerekli düzenlemeleri yapmak durumundadır. Türkiye de 1932 yılından bu yana ILO üyesidir.

Kürtaj Yasağına Karşı Yürüdüler

İrlanda'nın başkenti Dublin'de, kürtaj yasağı nedeniyle ölen Savita Halappanavar için "Bir daha asla!" sloganıyla 10 bin kişi yürüdü. Mumlarla gerçekleştirilen yürüyüş Başbakanlık ofisinin önünde son buldu.

Yirmi yıldır kürtaj hakkı için mücadele verilen İrlanda'daki eylemde, kadınlar "20 yıl çok uzun! Kadın haklarını görmezden gelmek yanlışır" diye bağırıldı.

NE OLMUŞTU?

31 yaşındaki Hindistanlı dişi Halappanavar, 17 haftalık hamileydi ve düşük ön belirtileriyle hastaneye kaldırıldıktan üç gün sonra kan zehirlenmesinden hayatını kaybetmişti.

İrlanda'da kadının hayatı tehlikesi olmadığı durumlarda kürtaj yasağı. Ama doktorlar, kadının hayatı tehlikesi olduğu durumlarda bile kürtaj yapmayı tercih etmediklerini, çünkü ceza davaları ya da protestolardan korktuklarını ifade ediyor. Doktorların bu korkusu ve kürtaj yasağı kadınların ölümüne neden oluyor.

(Kaynak: Kasım 2012, Bianet)

Türk

Jinekoloji ve

Obstetrik Derneği* verilerine göre, Türkiye'de kürtajın serbest bırakılmasından bu yana;

- Kürtajlar 3 kat azaldı.
- Anne ölüm hızı 6 kat azaldı.
- Modern aile planlaması yöntemlerinin kullanımı 2 kat arttı.
- Kadınların yaşam süresi 14 yıl arttı.
- 1950'li yıllarda anne ölümlerinin yaklaşık yarısı düşükler nedeniyle iken, bugün sadece anne ölümlerinin yüzde 2'si güvenli olmayan düşükler nedeniyle.
- Güvenli olmayan düşüklerle bağlı ölüm ve sakatlıklar sağlık gündeminden çıktı.
- Kürtajın yasaklanması anne ölümlerini ciddi biçimde artıracaktır.

* Obstetrik: gebelik ve doğum ile ilgilenen bilim dalı

Bir daha asla!
(Fotoğraf:
www.streetsofdublin.com)

[Savita'nın] Kanı
ellerinizde!
(Fotoğraf: Reuters/Cathal
McNaughton)

Brezilya'da Kadınların Seçim Zaferi

Brezilya'da Ekim ayında yapılan yerel seçimler kadınların başarısıyla sonuçlandı. Kentlerin yüzde 11'inden fazlasında, toplam 621 kadın belediye başkanı seçildi. Ülkede bundan dört yıl önceki seçimlerde 504, 1996 yılında ise 187 kadın belediye başkanı seçilmişti.

2010 yılında ilk kadın devlet başkanını seçen Brezilya'da, 1995 yılında siyasi partiler yasasında yapılan değişiklikle yüzde 20 kadın kotası uygulaması getirildi.

(Kaynak: Ekim 2012, BBC News)

Trans Kadınlar Koruma Tedbirinden Yararlanabilecek

İzmir'de arkadaşlık teklifini kabul etmediği bir erkek tarafından tehdit edilen trans bir kadına, yeni şiddet yasası kapsamında iki ay süreyle koruma verildi. Yeni çıkan 6284 sayılı *Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun*, şiddet gören veya görme tehlikesi altında yaşayan kadınları ve aile bireylerini korumayı amaçlıyor. Yasaya göre ilk defa trans bir kadına koruma verildi.

Sözlü tacize, yol kesme ve fiziksel saldırıya uğrayan S.K. savcılığa başvurdu ve suç duyurusunda bulunarak koruma talep etti. Dosya Aile Mahkemesine sevk edildi. Dosyayı inceleyen mahkeme, talebi kabul ederek koruma kararı aldı.

S.K. kararın LGBT hakları açısından önemine dikkat çekti: "Koruma kararının çıkmasının ardından bu kişinin bana karşı müdahaleleri de son buldu. Bu karar, bu açıdan büyük önem taşıyor. Benim mücadelem aynı kaderi paylaştığım arkadaşlarım için de örnek olacaktır. Haklarımızı sonuna kadar aramamız gerektiğini bir kez daha anladım. Hukuka güvendim ve bu güvenim boşa çıkmadı. Tabii ki bu karar önemli bir adımdır. Ancak isteklerimizin tam anlamıyla karşılandığı anlamına gelmez. Ben LGBT olmayan bireylerin sahip olduğu hakların bize de verilmesini istiyorum."

(Kaynak: Kasım 2012, Bianet)

Mor Mizah

Karikatürlerini yayımlamamıza izin veren sevgili **Piyale Madra**'ya teşekkür ederiz.

Hukuk Köşesi

Özlem Ayata

Avukat – İstanbul

Bu köşeyi, haklarımızı ve bu haklarımızı elde etmek için kullanabileceğimiz yasal yolları basitçe anlatabilmek için kaleme alıyoruz. Geçen sayılarda hangi yasal haklarımızı ele aldığımızı kısaca hatırlayalım: Kimse sizi evlenmeye zorlayamaz, istediğiniz erkekle ve istediğiniz zaman evlenme hakkınız vardır. Yasalar zorla evlendirilmeyi engeller ve bundan sorumlu olanları cezalandırır. Küçük kız çocuklarının evlendirilmesi suçtur. Ayrıca, aile birliği içinde kadın erkek eşittir ve evlilikte kadınların yasalarca korunan cinsel ve bedensel hakları vardır. Örneğin, eşiniz sizi cinsel ilişkiye zorlarsa cezalandırılır. Bunun yanı sıra eşinizin sizi ailesiyle birlikte oturmaya zorlayamayacağını, ailenin geçimine katkıda bulunmazsa boşanmadan da eşinizden geçim için nafaka isteyebileceğinizi ve çalışmak için eşinizin iznine gerek olmadığını yazmıştık. Bu sayıda da kaldığımız yerden devam ediyoruz.

EVLENDİKTEN SONRA DA KENDİ SOYADINIZI KULLANABİLİRSİNİZ

Yıllar boyunca çevrenizce tanındığınız ve alışkın olduğunuz, kimliklerinizde, diplomalarınızda, kredi kartlarınızda yer alan soyadınızı evlendiğinizde değiştirmek zorunda değilsiniz. Çünkü kadın ve erkek evlilikte eşit haklara sahiptir ve aileyi birlikte temsil ederler. Bu durum yasalarca da güvence altına alınmıştır.

Herhangi bir izne gerek olmadan evlilik soyadının önünde önceki soyadınızı da kullanabilirsiniz. Bu durumda, eşinizin soyadını ikinci bir soyadı olarak alırsınız. Bunun için evlilik başvurusu sırasında evlendirme memuruna bir dilekçe yazıp bu isteğinizi bildirmeniz gerekir. Başvuruda bulunmazsanız evlenmekle birlikte eski soyadınızı kaybederek eşinizin soyadını alırsınız. Evlenmeden önce başvuruda bulunmadıysanız, evlendikten sonra başvurunuzu nüfus müdürlüğüne de yapabilirsiniz. İsteğinizi dile getiren bir dilekçe yazmanız yeterlidir, bu işlem için herhangi bir ödeme talep edilmez.

Ayrıca, evlendikten sonra sadece eski soyadınızı kullanmak isterseniz bunun için mahkemeye başvurabilirsiniz. Soyadı özel hayat kapsamındadır ve temel bir kişilik hakkıdır. Evli bir kadının, eşinin soyadını kullanmaya zorlanması özel hayata müdahale sayılacağından yalnızca kendi eski soyadınızı kullanmak için dava açabilirsiniz. Özellikle sosyal ve mesleki hayatlarında kendi soyadlarıyla tanınan kadınların bu konuda açtığı ve kazandığı davalar bulunuyor.

Kadın, boşanırsa evlenmekle aldığı eşinin soyadını iade eder ve evlenmeden önceki soyadına döner. Eğer boşandığınız eşiniz izin verirse, boşanmanıza rağmen bu soyadını kullanmaya devam edebilirsiniz. Boşandığınız eşiniz izin vermese bile mahkeme, bu soyadını kullanmak için haklı bir nedeniniz olduğunu ispatlarsanız bu izni verir. Örneğin çalışma hayatında, boşandığı eşinin soyadı ile tanınan kadın, boşansa da mahkeme izni ile bu soyadını kullanabilir.

Eskiden boşanma sonrasında velayetleri annelerine verilse bile çocuklar, babalarının soyadını taşımaya devam ediyordu. Bu da boşanmış anne ile çocuğun soyadlarının farklı olmasına neden oluyordu. Farklı soyadı sebebiyle anne seyahat izni, okul kaydı gibi işlemlerde çocuklarıyla başını ispat etmek zorunda kalıyordu. Çocuklar ise arkadaş çevresinde ya da okullarında sürekli durumu açıklamaya mecbur bırakılıyordu. Bu durum hem kadınlar hem de çocuklar için özellikle duygusal açıdan yıpratıcı oluyordu. Ama yakın zamanda, çocuğun annesiyle aynı soyadını taşımasının, çocuğun yararına olduğu kabul edildi ve artık çocuklar velayet sahibi annenin soyadını taşıyabiliyorlar. Bunun için boşanırken hâkimden çocuğunuzun sizin soyadınızı taşıması konusunda talepte bulunmanız gerekiyor. Eğer boşanma sırasında böyle bir talepte bulunmadıysanız, sonradan da velayetinizde olan çocuğunuzun soyadını sizin soyadınız ile değiştirmek için dava açabilirsiniz.

Eşi ölen kadın ise isterse ölen eşinin soyadını kullanmaya devam edebilir, isterse de evlenmeden önceki soyadını kullanmak için nüfus müdürlüğüne başvurabilir.

[Haklarınızın ihlal edildiğini düşünüyorsanız, *Kadınlarla Mor Bülten*'in arka kapağındaki kurumlara ulaşabilir ya da Kadınlara Hukuki Destek Merkezi'nin (KAHDEM) internet sitesinde –isterseniz kimliğinizi gizleyerek– sorularınızı paylaşabilirsiniz: http://www.turkhukuksitesi.com/kadin_haklari.php]

